

R-E-M-É-N-Y

SZERKESZTI: DR. MOLNÁR ERNŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV.
MAGYAR UCCA 3. TELEFON: AUTOMATA 850—13.,
ELŐFIZETÉSI DÍJ EGÉSZ ÉVRE 8 PENGŐ

XVI. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM. 1930. MÁJUS HÓ.

SPORT.

Homokbánya.

— Futball-történet. —

Emlékeztek rá? . . . A vurstli mögött van egy nagy üres terület, amelyet mi Homokbányának hívtunk. Ez a Homokbánya volt a mi életünk akkori megédesítője . . .

Az ember először is megbeszéli két csapatra való fiuval, hogy:

— Délután három órákor a milleniumi emlékmű előtt találkozunk.

— Jó.

— De te Rudi, aztán legyél ott, mert csak te tudod az utat a Homokbányára!

— Hát persze, hogy ott leszek. Miért ne lennék ott, — mondja Rudi, aki az osztály legjobb verekedője és legnagyobb csirkefogója.

Délután alighogy bekaptam az ebédet, (a tésztaát már zsebrevágtam,) kivágtattam a milleniumi emlékoszlop elé. Ott találtam a Gugyót és a Mámuszt. Igig éppen velem együtt érkezett. Minthogy még nagyon korán volt, mind a négyen elővettük a zsebbe rakott tésztainkat és majszolni kezdtük.

Nem akarom elmondani, hogy csak fél négy fele tudtunk összeverődni, nem akarom azt se elmondani, hogy olyan hévvel vitáztuk meg a vasárnapi futballeredményeket, hogy a rendőr is odevjött és kíváncsian érdeklődött, vajjon nem egy számtantánítás elleni tüntetésre készülünk-e? Mert akkor ő is segít nekünk! . . .

Mondom, fél négy volt, mikor el akartunk indulni. Egyszerre azonban egy rémült kiáltás hallatszott:

— Hol van a Rudi?

No most benne vagyunk a pácban! Rudi nélkül nem tudunk kimenni. De hát hová tűnt az a csirkefogó?

Ekkor megszólalt vékony hangján a Gombostű: (Még el kell mondanom, hogy ezt a fiút azért hívtuk Gombostűnek, mert olyan kicsi volt, hogy szürkületkor már csak nagyítóüveggel lehetett észrevenni), szóval megszólal ez a Gombostű, hogy a szongya:

— Én tudom, mit akar ez a Rudi! Bizonyára összepakált egy csomó angyalföldi csirkefogóval és el fognak bennünket ruházni, amint kiérünk.

Egy pillanatig meghökkenve néztünk egymásra, de Birka, a hős fellálta magát:

— Hát, majd szemébe nézünk annak a bandának! Gyérünk, majd csak kitalálunk valahogy. Aki fél, az itt marad!

Gombostű nekivörösödve tiltakozott a gyanúsítás ellen, hogy ő fél és az egész társaság hiánytalanul elindult a Homokbánya felé.

Janovics Sándor.

(Folyt. következik.)

A Remény olcsó, szép, zsidótárgyú vizsgai jutalomkönyvei!

Egy-egy könyv ára kötve 50 fillér, füzve 40 fillér.

1. MENDELSSOHN ÉS II. FRIGYES. Mondák és legendák a zsidó történelemből.
2. Sass Irén: MIRJÁM. Zsidó ifjúsági elbeszélések.
3. ARANYHEGYEK KINCSE. — ZUZMÓK. Két bájos ifj. kisregény.
4. Mészáros Zsigmond: BÉLA. Zsidó ifjúsági regény.
5. TALMUDI TÖRTÉNETEK.
6. ESZTER (drámai jelenetek).
7. ZSIDÓ LANT. Ifjúsági szavalókönyv.
8. MÓZES LEGENDÁI.
9. Cholnoky László: A WEISZ. A tragikusan elhunyt nagy író zsidótárgyú, bájoshumorú ifjúsági regénye.

Telekes Béla: Zsoltárok. A bibliai zsoltárok teljes, verses fordítása. Ifjúsági propaganda-ára (június 30-ig) füzve (két kötetben) 3'60 pengő, díszes kötésben (egy kötetben) 4'50 pengő.

80 filléres könyvek (kötve):

1. Dr. Bán Margit: ZENGŐ HÁRFA. Zsidó ifjúsági szavalókönyv.
2. Ujvári Péter: A CÉDRUSFA DALIÁJA. Ifjúsági regény Jeruzsálem pusztulása korából.

80 filléres könyvek:

1. Sass Irén: KOL NIDRE. Zsidó ifjúsági regény.
2. Lehmann: DAVID CS'LLAGA. Zsidó ifjúsági regény.

2'50 pengős könyvek (aranyozott egészsváson kötésben):

1. BAR KOCHBA. A zsidó ifjúság könyve.
2. BAR KOCHBA. Új sorozat. — 3. BAR KOCHBA. Újabb sorozat.

Legalább 20 P értékű könyvrendelésnél 20% engedmény.

Részletes könyvjegyzéket (60 szebbnél-szebb könyvről) kívánatra díjmentesen küld a REMÉNY (Budapest, IV., Magyar-u. 3.)

Dr. MUNKÁCSÍ BERNÁT, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Pesti Izr. Hírköz-ség az idén nyugalomba vonult tanfelügyelője most lett 70 éves. Az egész tudományos világ melegen ünnepelte ez alkalomból a nagytudóst.

BÉLYEGGYŰJTŐK!

RITKA LEVÉLBÉLYEGEK
DARABONKÉNT 2 FILLÉRÉRT
NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK
SZÉKI JENŐ BÉLYÉGKERESKEDÉSÉBEN

BUDAPEST, VIII TAVASZMEZŐ UCCA 19

Isten veled, kedves iskola . . .

— Ifjusági regény. —

Irla : SASS IRÉN.

IV.

Délután Jani valóban ott ült a jó doktor rendelőjében és elmondta neki az egész tervet. A doktor komolyan hallgatta s a végén megindultan felkiáltott:

— Fiam, igazad volt, te már nem vagy gyermek, a terved kitűnő és ha jól keresztülviszed, valóban meg fogod tudni kenyeredet keresni... S hogy lásd, mennyire bizom benned, szülőid előtt el fogom titkolni a dolgot és ime, fogd, kölcsönzöm neked azt a kevés pénzt, amennyivel elkezdheted dolgozat . . .

Jani szinte kitörő zokogással borult az ősz orvos nyakába. S a két „cinkostárs“ még sokáig szötte-szövögte tovább a tervet.

Hogy mi volt ez a titokzatos terv? Elmondhatjuk azt is. Jani, aki mint tudjuk, valóságos számoló-lángész volt, kiszámította, hogy miképpen virágoz-

tathatja fel a kis boltot. Mégpedig Friss ur nélkül. Mert nemcsak az volt ám a hiba, hogy Jani apja beteg volt, hogy nem tudott eléggé dolgozni és a vendöket kiszolgálni, hanem az is, hogy a fukar nagykereskedő nagyon drágán adta a szenet és a környékbeli szegényemberek nem tudták azt megfizetni. Ezen akart Jani segíteni. Meg akarta ő keresni az apja gyógyítására való pénzt és mindennapi kenyérüket is, de közben arra is gondolt, hogy a szegény emberek ne fagyoskodjanak fűtetlen szobában.

— Ha Isten meghallgatja kérésemet és megáldja munkámat, — mondta a doktornak, — akkor nem lesz ám a külső Angyalföldön egy szegény ház sem, ahol a betegek és a kisgyermekek fűtetlen szobában fognak dideregni...

— Isten meg fog áldani téged, — mondta ilyenkor a jó doktor — mert nemcsak magadra, de másokra is gondolsz...

Szóval Jani másnap munkához fogott. Először is bejelentette Friss urnak, hogy nem tartanak igényt többé a szénlerakatra.

— Micsoda? — bámult el a szivtelen ember. — Még maguk mondják fel a bérletet?! Talán megütötték a főnyereményt?

— Nem ütöttük meg a főnyereményt, de Isten másképp fog megsegíteni minket — mondta szelíden Jani — és nem leszünk ráutalva senki kegyelemkenyerére, meg fenyegetni sem fogja senki az én beteg apámat...

— Jó-jó fiatalember, — gunyolódott Friss úr —

tegyen amit akar. De majd jönnek még maguk hoz-
zám könyörögni...

— Sóha! — felelte büszkén Jani és eltávozott.

Ezután első dolga volt másik üzlethelyiség
után nézni. Hamarosan talált is egy tiszta, világos
helyiséget. Mikor bement a háztulajdonoshoz és azt
mondta, hogy ki akarja bérelni a boltot, a tulajdo-
nos elbámúlt:

— Maga akar itt üzletet nyitni? Hiszen maga
gyerek még!

— Ne tessék azzal törődni, — felelte Jani — az
a fontos, hogy pontosan fizetem a bért.

A tulajdonos erre vállat vont:

— Ebben igaza van. A bolt bére ezer pengő
évente s negyedévenként előre kell kifizetni.

— Az sok — felelte Jani. — Hatszáz pengőért
kiveszem.

— Hova gondol? Annyiért nem adom.

— Akkor csak ön károsodik. Mert ugye már
fél éve üresen áll ez a bolt, mert mindenki drágállja.
Ön fél év óta elveszített háromszáz pengőt, mert nem
adta ki hatszázért. Viszont ha kiadja nekem az üz-
letet ennyiért és az üzlet forgalma fellendül, akkor
én kötelezem magam, hogy megfizetem az ezer
pengő bért... Ön is jól jár, én is. — A tulajdonos látta,
hogy ez a fiú nagyon okos. Rájött arra, hogy hat-
száz pengő is jobb, mint semmi és Jani megkapta
a szép üzlethelyiséget. Boldogsága határtalan volt,
hát még akkor, mikor az iskolai rajztudását elő-
szedve, szép táblát pingált magának a következő

felírással :

KLEIN JÁNOS SZÉN- ÉS FAÜZLETE
ITT KAPNI A LEGOLCSÓBB SZENET !
AKI NÁLAM VÁSÁROL, NEM BÁNJA MEG !

És valóban ugyanis volt. Mert Jani barátunk nem Friss úr szénét árulta már! Hanem kikeresztetett a szénkereskedőt; aki a legolcsóbban árulta és onnan vette a szenet. És a legkisebb hasznot számította, hogy mindenki vehessen belőle.

Nos, rövid idő múlva elterjedt a híre, hogy van egy olcsó szénkereskedés a környéken. S akkor az összes szegény asszonyok mind odamentek vásárolni és Jani boljja lassanként fellendült.

Egy napon így szólt a doktorhoz :

— Doktor úr, tessék apámat kórházba vitelni. Megkeresem már a kórházi költséget.

Persze a Klein család csak ámult-bámult, nem értett semmit, de Jani mindig azzal háritolta el a kérdezősködést, hogy a doktor kölcsönzi a pénzt addig, míg az apja meggyógyul. A doktor meg hiszen „füllentett” kis pajtása „hazugságaihoz”.

Szóval Klein bácsi már kórházban volt; a mindennapi kenyér biztosítva volt.

A dr. Schwarz Mór neve alatt működő középiskolai Ifjusági csoport április 9-én tartotta harmadik önképzőkört délutánját. *Fisch István* „A magyar zsidó festőkről” olvasott fel. Az előadáshoz Héber Bernát tanár szólt hozzá. Halász Pál saját novelláját olvasta fel, melyben egy érdekes paraszt-zsidó történetet mond el. *Nánási György* Babits-verset szavalt, *Sonnenthal István* a Sziciliana-áriát énekelte, *Behár György* saját szerzésű zeneszámokkal szerepelt.

A kitünő minőségű

HUTTER כשר SZARVAS SZAPPAN

kapható minden fűszerüzletben és festékkereskedésben.
Gyártja a bpesti orth. hitk. rabbinátságának felügyelete alatt
Hutter József Szappangyár Olajipar Rt.
Bpest, VII., Erzsébet körút 6. Telefon: J. 461—91, 92, 93, 94.

V.

Egy napon maga Friss Tibor vitte el az osztálynak az új szenzációt :

— Gyerekek, most már csakugyan lehet valami a Kleinnal, mert lemondtak a szénlerakatról, pedig azelőtt majd éhenhaltak.

— Jó volna meglátogatni, — indítványozta Kalmár, — legalább biztosat tudnánk...

— Helyes, helyes ! — hangzott minden oldalról, — El fogunk menni hozzá.

S egy napon, délután fel is kerekedett az egész osztály, hogy meglátogassa Klein Janit, akiből talán valóban gazdag fiu lett azóta s talán csakugyan van már neki autója is !

— Ha igazán van neki autója, legalább megkocsikáztat bennünket — jegyezte meg a kövér Herz s ebben valamennyien egyetértettek.

Nos, hosszú barangolás után egyszerre csak ott állottak a Klein-féle szénkereskedés előtt. Nagy idegességükben még az sem tűnt fel nekik, hogy a táblán a Jani neve áll. Báméskodva álltak meg az üzlet előtt, bizony az akármilyen csinos és tiszta volt, mégis csak kicsi volt és szegényes. Friss Tibor

elhúzta a száját :

— Nahát, éppen olyan koldusok, mint voltak. Az én apám nagykereskedéséből harminc ilyen boltot is meg lehetne tölteni, mint ez itt...

Aztán beléptek. A boltban csak egy sirdogáló munkásasszonyt találtak, aki így szólt hozzájuk :

— Klein urat tetszenek keresni ? Mindjárt itt lesz. Csak egy kis szivességet tett nekem... Óh, hiszen nincs is annál jobbszívű fiú a világon... Meg kellene annak aranyozni a szívét... De úgy szereli is mindenki, hogy még a lizedik uccából is ide jönnek szénért..

A fiúk nem nagyon értették ezt a beszédet, de azért Kalmár megkérdezte :

— Kegyed miért van itt ?

— Tíz kiló szenet akartam felvinni, mert beteg a kislányom és nincs egy darab szén se otthon, de magam is olyan gyenge vagyok, hogy amint felemeltem a zsákot, rosszul lettem. Nem is tudom, mi történt volna velem, ha az a jó Klein Jani nem segít rajtam. De mondom, aranyból van a Klein úr szive.

A fiúknak feltűnt, hogy az asszony milyen tisztelettel beszél Janiról és hogy folyton urazza. Kalmár oda is sugta Frissnek :

— Te, ez a Klein csakugyan gazdag lehet. Hallod, hogy folyton mint Klein „urról“ beszél róla ez a nő ? !

— Magam is azt hiszem, hogy gazdag, — vélte Friss, — mert nagy tisztelettel beszél róla. Annál jobb, hogy felkerestük. Egy ilyen „úriemberrel“

nem árt jóban lenni.

— Na mi az? — gúnyolódott Herz. — Már nem „éhenkórász“, már nem „koldusfajzat“?

Friss Tibor azonban erre nem szólt semmit, de valamennyien izgatottan várták, hogy Jani hazajöj-
jön.

S egyszerre csak beállított egy piszkos munkás-
ruhás, hosszúnadrágos, nyurga fiatalember, aki sze-
neszsákot cipelt a hátán s arca is csupa korom volt
a szénportól. A fiúk azt hitték, hogy valami szolga,
de az asszony lelkendezve felugrott:

— Isten hozta, Klein úr... köszönöm, amit ér-
tem tett... majd meghálálom... De nézze csak, ezek
a fiúk keresik... — s azzal már ment is.

A fiúknak leesett az álluk. Micsoda!?! Az ass-
zony rájuk azt mondta, hogy ezek a „fiúk“, ennek
a szurtos, piszkos figurának. meg azt, hogy Klein
„úr“?! S egyáltalában, hát ilyen gazdag ez a Klein,
hogy szeneslegény lett belőle?! Node ilyet!

Friss Tibor, a dölyfös Friss Tibor tért először
magához a bámulatból:

— Na Klein, — nevetett gunyosan — te is jól
nézel ki!

— Mi azt hittük, hogy gazdag vagy!

— Hogy autód van!

Jani mereven végignézett rajtuk:

— Ha azért jöttetek, mehettek Isten hírével
vissza. Nem vagyok gazdag, nincs autóm se, csak
becsülettel megkeresem a kenyeremet, ennyi az
egész...

— Na, a te kenyered elég fekete lehet... — jegyezte meg „szellemesen” Friss.

— Ha úgy érted, hogy fekete az a kenyér, melyből egy kicsiny karéjt csak nehéz munkával lehet megkeresni, akkor igazad van.

— Na, nem csak azért... de mert olyan kormos vagy... mint egy kéményseprő... Ha elgondolom, hogy nem is olyan régen még velünk jártál és kívülről egészen olyan voltál, mint egy úrfiú, most meg milyen vagy... Hahaha! Mint egy krampsz! Hahaha!

Jani összevonta szemöldökét erre a nyegle és ostoba beszédre. Legjobban szeretne volna kidobni az arcátlan Friss Tibort, de nem akarta megsérteni a vendégjogot. Ezért nem felelt semmit, csak szelíden a többiekhez fordult:

— Ti, remélem, nem osztjátok Friss Tibor ostoba véleményét... Ti nem néztek le azért, mert kormos kezekkel bár, de mégis megkeresem apám kórházi költségeit és anyám mindennapi kenyéréét... Én kérnék is benneteket, ti jómóduak vagytok csaknem valamennyien, legyetek szivesek szólni a szüleiteknek, hogy tőlem vegyék a szenet.

— Kikérem magamnak — pattant fel Friss — ők mind az én papámtól vásárolnak...

— Igazán így van — felelték a fiúk — Fris-séktől vesszük a szenet.

— De ha valahol olcsóbban logjátok kapni, akkor ott fogjátok venni.

— Kleinnak igaza van — szól most közbe a

kis Sauer, aki eddig néma szemlélő volt — mindenki ott vásárol, ahol olcsóbban kap. Én leszek az első, aki szólni fogok szüleimnek . . .

— Csak szólj — biggyesztelte el a száját Friss. — azért nem fogunk tönkremenni, ha a főtisztelendő úr nem is fogja nálunk venni a szenet . . .

— Azt nem is akarnám, de azt sem akarnám, hogy Klein Jani károsodjon, aki olcsóbban adja a szenet s amellett abban a korban, mikor minket még mindennel ellátnak a szülőink s egyedüli gondunk a tanulás, ő már egy egész családot ellart a maga becsületes munkájából. Ezért a szép cselekedetért megérdemli az emberek támogatását és hiszem, hogy Isten is megfogja segíteni.

-- Jó, jó, csak ne prédikálj annyit, még nem vagy rabbi és most nem vagyunk a templomban — gunyolódott Friss.

Jani csak hallgatta és nem szólt semmit. Mikor pedig új vevő érkezett az üzletbe, elfeledkezett hivatalan vendégeiről s csak a vevővel törődött.

— Kezétcsókolom, mit tetszik parancsolni. — fordult a belépő, öreg asszonyság felé.

Friss Tiborból kipukkant a nevetés :

— „Kezétcsókolom“ . . . hahaha ! „és mit tetszik parancsolni“ . . . így beszélsz minden cseléddel . . .

— Mit mondasz te kölyök ? ! Hogy én cseléd vagyok ? ! — fortyant föl az öreg asszonyság. Na ha még nem tanítottak móresre, majd én megtanítalak ! Nesze arcátlan kamasz ! S ezzel se szó se beszéd,

olyan pofont adott a kényes Friss Tibornak, hogy a kalapja is lerepült a fejéről.

Lett erre harsogó hahota. A fiúk úgy nevettek, hogy az oldalukat fogták. S csak akkor fagyott ajkukra a mosoly, mikor az asszonyság rájuk mordult:

— Maguk meg mit tátják itt a szájukat!? Miért tartják fel a Klein urat? Azt hiszik ő is olyan dologtalan léhűtő, mint maguk?! Ő nem ér rá magukkal kacarászni, mikor egyik vevő a másikat éri a boltban! Elmehetnek! Mind a vizig szárazon!

Nöde erre csakugyan elszégyelték magukat, hogy így már másodszor megszégyenítették őket Jani előtt, illetve „Klein ur“ előtt s azt sem mondva befellegzett, elsomfordáltak.

Mikor pedig az öreg asszonyság, aki olyan egyszerű, de hatásos módon tanította tisztességre Friss Tibort, elment, visszajött a fiúk közül a kis Sauer.

— Bocsáss meg, hogy én még visszajöttem, — mondta halkán, meleg szeretettel a hangjában — de érdekel a sorsod és főképp azt szeretném tudni, mi lesz most már a te félbenmaradt tanulóyaiddal?

Janinak beborult az arca. Sauer nagyon fájó sebet érintett.

— Nem fogok én löbbit sohasem tanulni, — mondta halkán — nem lesz nekem többet könyv a kezemben... Szenes legény lettem én... hiszen látod...

— Az nem baj, hogy szenes lettél, -- felelte Sauer, — sőt dicséretes dolog. De tanulnod mégis kell, ha másképp nem megy, hát magánúton, házitanítóval.

— Hát azt hiszed, annyit jövedelmez ez a bolt, hogy még erre is telne?!
— Óh, nem kell mindjárt ilyesmire gondolni —

... mit tetszik parancsolni?

felelte zavartan Sauer — hiszen te olyan okos vagy te annnyival többet tudtál mindig, mint én, hogy neked nem is kellene más, csak hogy valaki elmondja, hogy mit tanulnak most a negyedik á-ban, hol tartunk történelemben, mi volt a legutóbbi fizikai kísérlet, mit kaptunk fel számtanból és így tovább . . .

Janinak felvillant a szeme:

— Igazad van, annyi elegendő is lenne és én éjszaka két-három óra alatt meg is tudnék tanulni mindent . . . év végén pedig vizsgázhatnék . . . de . . . és ismét elkomorult — kit kérhetnék én meg . . . hiszen láttad, hogy beszéltek az előbb velem . . .

Sauer arca kipirult:

— Én tudom, hogy sokkal ostobább vagyok nálad, te ezerszer annyit tudsz, de ha elfogadnád, ahogy én eljőjtek ide . . . és én elmondjam . . .

— Sauer! Kedves barátom! — kiáltott fel könnyes hangon Jani. — Mindig tudtam, hogy gyémánt szived van! Igazi jó pap lesz te belőled! És én életem végéig hálás leszek, hogy nem hagysz engem műveletlen fickónak, hanem segítesz rajtam . . .

Ekkor a két fiú megállapodott egymással, hogy minden szombaton, mikor Jani boltja be volt zárva, végigveszik az egész heti leckét szóbelileg, minden vasárnap, amikor szintén nem lehet nyitva, majd megcsinálják az írásbelieket. S hogy mindezt az osztály előtt titokban tartják. Aztán melegen megölelték és megcsókolták egymást s mindkettő nagy boldogsággal a szívében látott a maga munkája után . . .

אמנות בשר

„CERES“ ÉTELZSÍR

a szokott kiváló minőségben minden fűszer-,
csemege- és élelmiszerüzletben kapható.

Hutter József szappangyár **Olajipar Rt.**

Budapest, VII. Erzsébet körut 6.

Telefon: József 461—91, 92, 93, 94.

VI.

Két év telt el. Egy szomorú, ködös, decemberi napon egyszer csak a dolyfős Friss nagykereskedő úr rátelefonált Sauer főlisztelendő úrra:

— Mi az, főlisztelendő úr, miért nélkülözöm önt és rokonait meg barátait a vevőim között? Hiszen ezelőtt mindig nálam vettek!

— Kedves Friss úr. — válaszolta meglepetten a főrabbi — miért kérdezi ezt most tőlem? Hiszen jól tudja, hogy két év óta a fiam barátjánál, Klein Jánosnál veszem a szenet.

— Igen, igen tudom, — mondja idegesen Friss úr, — de nem értem. Gondoltam, majd csak rájön főlisztelendő úr, hogy nálam jobb a szén . . .

— Azt nem mondhatnám, nagyon meg vagyok elégedve. S akkor mikor én mondtam önnek, Klein Jani olcsóbban adja a szenet, ön kereken azt felelte, hogy ha nem tetszik, menjek máshova venni!

— Hja akkor még jobbak voltak a viszonyok és nekem nagyon jól ment, de ma sajnos, nagyon rosszul megy . . .

— Azt mélyen fájjalom, kedves Friss úr, de nemcsak akkor kell az emberekhez udvariasnak lenni, mikor rosszul megy az embernek, hanem akkor is, mikor jól megy. Ugy én, mint rokonaim és barátaim, nagyon meg vagyunk elégedve Klein Jani szénével és nem akarjuk őt otthagyni . . .

A beszélgetést követő másnapon reggel Sauer így szólt a kényes Friss Tiborhoz, immár a hatodik á-ban :

— Tudod e, hogy Klein Jani boltja nagy konkurenciát csinál nektek ! ?

— Ugyan, hova beszélsz ! — válaszolta lenézően Friss, aki tudott a telefonálásról, de el akarta hallgatni.

— Pedig így van. Éppen apám mondta, hogy apád legnap panaszkodott neki . . .

— Az nem igaz — felelt erősen Friss. — Mi gazdagabbak vagyunk, mint valaha . . . Nekünk nem lehet konkurencia egy olyan kis butik . . .

— Nagyon tévedsz ! . . Klein Janinak már egy sokkal nagyobb boltja van, mint ahol mi jártunk. . .

— És ha nagyobb ! ? Érettségi után én mégis cégvezető leszek az apám vállalatánál, ő meg továbbra is szeneslegény marad . . .

— Majd elvállik — mosolygott rejtelmesen Sauer.

— Igenis szenes legény . . . aki még a negyediket se végezte el rendesen . . .

— Majd elvállik — mosolygott megint Sauer és nem mondott többet semmit.

(Folyt. köv.)

EZÜST diszműárú,
evőeszközök
gyári árban

Schleifer ezüstárúgyár
VII., Kazinczy-utca 14. Telefon: J. 435—28.

L. A. Frankl: Lámpák és csillagok.

— Molnár Ernő fordítása. —

Midőn még Isten, Ura az Egeknek,
Megnyilatkozott az embereknek,
A nagy próféta, kivel oly gyakran beszélgetett,
Magában egyszer így elmélkedett:
— Ó, vajjon Istent is, ki úr száz és száz világon,
Elnyomja e az álom?

Az Urat türelme el nem hagyja,
Ő minden ember jóságos atyja,
És csillogó szárnyon repülve,
Mózeshez egy angyalt küld le:
— Két lámpát gyújts meg, ragyogjanak,
És tartsd őket a menybolt alatt
Az éjen át, míg a hajnal előson,
Két kinyújtott karodon.
Légy éber és vigyáz, ó, próféta te nagy,
Hogy a lángok el ne aludjanak!

És a próféta ámul-bámul,
És szeme mered a csudátul,
Ám hiven cselekszik a parancs szerint;
Hiszen lelke megremeg megint,

Ha rá gondol, mint esett egykor vétekbe,
 Midőn kételkedve :
 Csurranthat-e vizet a hegy —
 Szavak helyett a bottal hasította meg.

És már fél éjjel állta ott . . .
 Az ég csillagpompában ragyogott . . .
 Ó, mily kopottan, ó, mily szegényen
 Pislog a két bús lámpa kezében !
 De bármily fárasztó a munka,
 Két karját mereven kinyújtja —
 Ám hirtelen érez vad ijedséget,
 Hulló cserepek zaja az, amire ébred.
 A lámpák, körül, im, tört darabok,
 Mert a próféta elszunnyadott.

És akkor zengőn, halleluja,
 Az angyal hangját hallja újra :
 — Ez az, mit elméd tanul ma :
 Ha Isten szemére álom hullna,
 A csillagok is, e világlámpák, szegények,
 Mind leesnének és összetörnének.

„KIRÁLY” GŐZMOSODA

**az ország legnagyobb és legjobb
tisztítója.**

IV. Magyar. u. 3.

V. Bálvány. u. 23.

VI. Hajdu. u. 12–14.

III. Bécsi-út 88.

VII. Király-u. 15.

VII. Dohány-u. 10.

V. Váczi-út 170

Minden üzletben telefon.

H á z h o z k ü l d ü n k.

Májusi emlék.

A szikrázó tavaszi napfény, amint aláhull a fényes magasságból, nemcsak a házakat, uccákat, fákat, virágokat, erdőket és mezőket hinti be színarannyal, hanem beragyogja az emberek lelkét is és felkelti ott a szunnyadó emlékeket.

Harminc évvel ezelőtt nem a budapesti aszfaltot róttam, hanem a veszprémi kegyesrendiek főgimnáziumának ötödik osztályát látogatiam és ebben az órában éppen lázasan forgattam a könyvet a pad alatt, mert az előző napon nagyarányú verébvadászat volt az Alsóerdőn, nem volt időm a leckét megtanulni.

A jobboldali szomszédomat Pukoványi Sebőnek hívták, ő róla mondok el itt egy különös történetet, de előbb tudnunk kell egyet-mást.

A *Remény*-nek azok az olvasói, akik magasabb osztályokba járnak, már ismerik Arany János remek eposzát, a *Toldi*-t, a kisebbek pedig most vegyék tudomásul, hogy ez egy hosszú, pompás, verses elbeszélés, amelynek hőse a nagyerejű Toldi Miklós.

Ez az eposz három részre oszlik, — mi az ötödik osztályban az első részt tanultuk és a tankönyv-

vünkben, a szöveg előtt különféle magyarázatok voltak, például, hogy a költeményben melyek a népies elemek, milyen a Toldi nyelve, stílusa, kik a főalakjai és így tovább.

És most jön Pukoványi.

Ez a Pukoványi rendkívül különös fiú volt, aminőt keveset ismertem, pedig vannak ilyenfajta emberek többen is és valamennyien szájalomra méltók. Ez a Pukoványi végtelenül szeretett minden tréfát, szinte rajongott minden bolondságért, amivel szemben nem volt meg a legcsekélyebb lelki erejesem, hogy magát megfékezze és a tréfáit a maguk helyén és idejében süsse el. Ez persze sok bajt okozott neki, az osztálytársai legalább ezerszer felpozták, megverték, ha rajzszeget tett az ülőhelyükre, persze a hegyével felfelé, vagy ragasztógummit csepepentett a hajukra, mindez azonban nem ért semmit. Néha szinte meglátszott rajta, hogy küzd magával, de azután győzött a titokzatos kényszer és mégis csak elkövette a tréfát.

Egy tavaszi délutánon, — mert akkor még délután is voltak előadások, — a magyar irodalmi óráni Tölcséry tanár úr éppen a Toldiról magyarázott, amikor észrevette, hogy Pukoványi izgatottan fészkelődik a helyén. Bizonyára valami újabb gázságon törte a fejét, olyankor szokott nyugtalankodni.

— Ejnye, ördögadta gazfickója, — szólt rá a tanár úr, aki amugy is ideges ember volt, — mit fészkelődsz egyre-másra? Azonnal jöjj ki felelni!

Pukoványi kiment, hátra tette a kezét, — így.

szokta — és mereven nézett a tanár urra.

— Beszélj a Toldi nyelvéről? — mondta Tölcséry tanár ur. — Milyen a Toldi nyelve?

Ahogy a kérdés elhangzott, Pukoványi ajkai megrándultak a rejtett mosolygástól. Azután elhalványodott, — ekkor küzdött a kísértéssel, — de azután az arca ismét a rendes lett és ő a világ legtermészetesebb, legnyugodtabb hangján azt felelte:

— Toldi nyelve hegyes és piros! . . .

Mi, többiek, nem tudtuk a nevetést visszatarítani, hanem a tanár ur percekig ült némán, mozdulatlanul a helyén, annyira meglepte ez az arcátlan, vakmerő tréfa.

Azután . . . azután nem tudom már, mi történt. Annyi bizonyos, hogy Pukoványit kicsapták.

Sokáig nem tudtam felőle semmit. Egyszer aztán már itt Pesten hallottam, hogy valahol tisztviselő volt, de mivel egyszer tréfából női ruhában ment be a hivatalába, elbocsájtották. A háboruban önként jelentkezett katonának, de már a második grodnói csatában agyonlőtték. Bizonyára ő maga szaladt neki tréfából az orosz golyónak.

És amikor ott feküdt a havon, valószínűen észébe jutott megint, hogy Toldi nyelve hegyes és piros, mert úgy mondják, hogy a haldokló előtt pár pillanat alatt leperreg az egész ifjúsága.

Seelenfreund (Jeruzsálem) : Héber monogrammok.

Egy zsidó Aesopus.

— A Dubnai Maggid. —

A „Dubnai Maggid“ volt a XVIII. század leghíresebb zsidó népszónoka. Tulajdonképpen Kranz Jákobnak hívták, de ezen néven senki sem ismerné meg a népszerű szónokot, mert a héber irodalomban művének címe után csak „Ohel Jákob“-nak nevezik, a nép pedig működési helye (Dubna) és rendkívül szónoki képessége után (Maggid-szónok) csak „Dubnai Maggid“-nak ismeri. De zsidó Aesopusnak is bátran hívhatnók őt, mert kifogyhatatlan volt a szellemesnél szellemesebb mesékben és példázatokban, a mesékre pedig azért volt szüksége, mert ezekkel magyarázta a Szentírás nehezebb helyeit. A nép áhitattal leste a Maggidnak szebbnél-szebb példázatait és valóságos örömmünnepe volt azon községnek, amelynek körében egy-egy szombatra vendégszerezpelni jött.

I.

Vándorutján egyszer nagyfáradtan belér egy falusi zsidóhoz. Ez amint megtudta, hogy ki az ő vendége, meg sem várva, hogy az kissé kipihenje magát, nyomban kérlelni kezdte, hogy mondjon neki valami szép példázatot.

A Maggid rögtön rá is kezdi.

— Volt egyszer egy gazdag ember. Felesége szeretett volna egy jó fejős tehenet, hogy ne kelljen a tejért a szomszéd utcába fáradnia. A legközelebbi vásárkor — mely azonban a harmadik faluban volt —

elküldi férjét, szivére kötve, hogy ne sajnálja a pénzt, csak jó tejelő marhát hozzon.

Vett is a gazda egy jó fejős tehenet, éjfél lett azonban, míg hazabajlódott vele. „Künn, az istállóban van a kívánt állatod — költögeti a szundikáló asszonyt — ha kíváncsi vagy, nézd meg!”

Az asszony kisiet, de magával viszi a zsetárt is, hogy nyomban meggyőződjen, vajjon csakugyan jól tejel a marhája. De az bizony nem adott egy csuporra valót sem.

— Rászedték kendet azzal az állattal, — szól az asszony nagy bosszusan, — hiszen az egy kortyomnyi tejet sem ad!

— Már hogyné adna — válaszolt a férje. — De tudd meg, asszony, hogy reggel óta nem evett a szegény pária egy harapást sem, Aztán fáradt is az állat, mert déli harangszó óta hajszolom hazafelé. Hát így nem is adhat egy csupornyit sem. Hanem elébb abrakold meg és itasd meg becsületesen és hadd, hogy heverésszen is egyet, meglátod, fog az aztán adni egy akóval is . . .

A jámbor falusi zsidó megértette a Maggid célzását és békében hagyta, míg az el nem fogyasztotta a frissen készített, jó ebédet, sőt azt is megvárta, míg a Maggid egyet aludt reá . . .

II.

— Ugyan, hogy lehet az, — kérdi a Maggid-tól egyszer egy csodálója, — hogy a Szentírásnak minden magyarázandó mondatához nyomban kitalálsz

egy példázati mesét, még pedig olyat, mely úgy ráillik a *poszukra* (a Szentírás egy-egy mondatára), mintha csak rászabták volna ? !

— Rögtön válaszolok kérdésedre — felel a Maggid —, de ugyancsak egy példázattal.

Egy gazdag uriembert meglátogattak barátjai.

A nagy birtokon levő lövőtéren észreveszik, hogy a céltáblán számtalan kör volt felrajzolva és a találat mindegyik kört épen a kellő közepén érte.

— Mondd csak barátom — szól az egyik vendég a házigazdához — te tetted ezeket a lövéseket?

— Igen.

— De micsoda ördögi ügyességgel tudsz te célozni, hogy mindig egy hajszálnyira eltalálsz a kör középpontját ?

— Semmi ördögi ügyesség — felel emez. Tréfa az egész. Én ugyanis előbb adtam le a lövéseket, aztán rajzoltam a találat köré a kört . . .

— Nekem is — mondja a Maggid — előbb van meg a mesém és ahhoz keresem aztán a megfelelő *poszukot*.

III.

Most még a Dubnoi Maggidnak egyik jellemző magyarázatát akarom bemutatni.

Hágár történetéből megtudjuk, hogy már a bibliai korban is volt cselédmizéria. Hágár, Sára ös-anyánk cselédje, önmagát tulbecsülve, lenézte urnőjét. Midőn látta, hogy urnője sem hagyja a dolgot

szó nélkül, megszökött. Az arábiai pusztában bolyongva, megszólította őt Isten angyala: „Hágár, Sára szolgálója honnan jössz és hová mégy?” S felel Hágár „Sárától, urnőtől szököm”. És mond az angyal: „Térj vissza urnődhez és engedelmedj neki”.

Feltűnő, hogy az angyal nem elégedett meg a „Hágár” szolítással minek tette hozzá: „Sára cselédje” jelzőket? De megérti a Maggid a következő mesével:

— Volt egyszer egy gazdag kereskedő, ki a régi időkben — vasut még nem lévén — saját kocsiján utazta be az országot s úgy adta el rengeteg áruját. Kocsisa hónapokon át becsületesen szolgálta őt, miért a gazdag kereskedő rendesen kiadta béréit. Utközben — midőn már otthonról igen messze, ismeretlen vidékeken jártak — megunta a szolgálai sorst és ur akart lenni. Egyszer csak így szólt a gazdájához: „Eleget voltál már ur és én is eleget voltam már szolga. Cseréljünk szerepet. Nyomban vedd le szép ruhádat és aranyláncodat, ezt mind én öltöm fel. Te pedig az én ruhámban fogsz bujni, ideülsz a bakra, hajtod a lovakat, melyek azonban mai naptól kezdve már az enyéimék, én pedig hátra ülök, a puha ülésbe! De tüstént!”

A gazda persze tiltakozott, kézzel-lábbal kapálódzott, de egyedül nem birt az erős legénnyel, segítséget nem talált az idegen uton, kénytelen volt tehát reáállni a furcsa cserére. Felöltötte a kocsis ruháit és hajtotta a lovakat nagy szomorúan, emez pedig uri ruhában hátul kényelmesen fityörészett.

A póruljárl gazda azonban nem hagyta a dolgot annyiban és a legközelebbi városban elsietett a bíróhoz, hogy elpanaszolja nem mindennapi esetét. De az uriruhában bujt furfangos szolga egyszerűen kijelentette a bírónak, hogy szegény derék kocsisa megbolondult és egyre azt hajtogatja, hogy ő az ur!

Tanu nem lévén, a bíró sehogysem tudta ki, kinek van igaza. Végre így szólt hozzájuk: „Most szállástokra mentek, mert sok a dolgom, délután gyertek el, aztán újra kihallgatlak benneteket”.

De alig, hogy kiléptek, elkiáltja magát a bíró: „Kocsis, jer csak vissza!” És ime az uri ruhába bujt alak akaratlanul hátrafordul . . .

— No most már nem is kell délután eljönnötök, — mondja a bíró, — tudom már, hogy te vagy a kocsis, ámbár uri ruha van rajtad, mert különben nem fordultál volna hátra a „kocsis” szóra. Tüstént vedd hát le gazdád ruháit és hajtsd tovább a lovakat! . . .

Hágár elbizakodottságában azt hitte, hogy ő az urnő a házban és elfelejtette, hogy csupán mint Sára cselédje jutott Ábrahám közelébe. Alárendeltségét nem tűrve, megszökött. De az angyal elkiáltotta magát: „Hágár, Sára szolgálója, hová mégy?” És a gőgös Hágár — kipoltyanva urnői szerepéből — gyanúlanul elfogadja a lealázó megszólítást és válaszol: „Sárától, urnőmtől menekülök.” „Ha úgy van, ha magad is belátod és bevallod már, hogy cseléd vagy — mondja az angyal —, akkor térj vissza urnődhöz és engedelmeskedj neki!”

Mészáros Leó.

Fővárosi tanító

nagy nevelői gyakorlattal elemi és alsóközép-iskolás tanulókhoz **ajánlkozik** (vidékre is.)

Címe: BUDAPEST VIII. Baross-uca 94. fsz. 4.

Aki az autót feltalálta . . .

— 1831-ben lesz száz éve, hogy Siegfried Marcus megszületett. —

A wieni zsidó temetőben van egy szerény sir, a sir fölött egy szerény siremlék, melyen ez a pár szó áll:

Siegfried Marcus, 1831—1898.

feltaláló, mérnök, műszerész

Ebből a szerény feliratról alig sejthetnők, hogy az, aki e hant alatt nyugszik, ajándékozta meg az automobil áldásával az emberiséget.

1831. őszén született Mecklenburgban a nagy feltaláló és már gyermekkorában oly élénk és találékony volt a szelleme, hogy az apa — Marcus főtanácsos — műszerési pályára adta fiát. 1848-ban (tizenhét éves korában) a nagy *Siemens és Halske* cég szolgálatába lépett és a táviró tökéletesítése terén tűnt ki.

Tíz évvel később már Wienben találjuk a jeles ifjút, ahol kémiai tanulmányokkal foglalkozik. Elektrotechnikai, mechanikai tudásához most a kémiai felkészültség is járul. 1860-ban önálló műhelyt rendez be és egymást gyorsan követő találmányai a wieni *Tudományos Akadémia* nagy aranyérmét szerzik meg számára. Továbbra is főképen a táviró tökéletesítésén dolgozik, és nagyon érdekes, hogy 1877-ben — szóval már két évvel Edison előtt — *elektromos lámpára* szerezte meg az osztrák szabadalmat. Sokan benne látják a modern elektrotechnika atyját.

Legnagyobb és mindenkitől elismert érdeme azonban az automobil feltalálása. 1864-ben hagyta el először műhelyét az első benzinnel hajtott kocsijával. Ekkor 33 éves volt. Tizenegy

évvel később készítette el azt a kocsit, mely alapjában véve már teljesen a mai autó, csak még technikai javításokra szorul. Ez autó modellja ma is látható a wieni Technikai Muzeumban.

Marcus igazi feltaláló zseni volt. Ha a találmány készen volt, már új problémákon törte a fejét és találmányának kereskedelmi értékesítésével nem gondolt.

Marcus 1898-ban halt meg. Wienben, az autó fejlődésének és terjedésének első idejében. Millió és millió autó szelte már a világvárosok uccáit és az országutakat, midőn *Feldhaus*, a technikai tudományok nagy történetirója kijelölte Marcus méltó helyét a technika hőszainak méltó sorában. Jövő évben lesz Marcus születésének száz. éves fordulója és már készül Wienben a hatalmas emlékmű, mely egy kiváló zsidó lángelme dicsőségét örökre hirdetni fogja.

(m. e.)

Dr. ENDREI S. HENRIK.
a Pesti Chevra Kadisa igazgató-főtikára, most ünnepli zsidó közéleti működésének 25. évfordulóját. Áldásos működését a zsidó társadalom osztlalan szeretettel és elismeréssel veszi körül.

VÁCI UCCA NEGYVENHÁROM...

-- A „Falu végén kurta kocsmá” paródiája --

Váci ucca negyvenhárom, — Hallgass Juci, hallgass jobban,
Az iskolát odajárom. Tanulni való kedvem van.
Tanulnék is sokat benne, Megtanulom a németet,
Ha most éppen szünet lenne. Földrajzt, mértant, történetet.

De az óra közeledik, Kopogtatnak kinn az ajtón :
A folyosó csendesedik, — Ne zúgjatok ilyen nagyon,
Mint a puszta bús magánya, Azt üzeni a tanári úr,
Elmerül a félhomályba. Nem taníthat így deákul.

De az osztály bezzeg hangos, — Ördög bitjék a latinba,
Szörnyű lármá van ottan most, Te pedig menj Kukulynba.
A diákok kurjongatnak, Dalolj Erzsi, csak azért is,
Szinte reng belé az ablak. Ha mindjárt a fülemért is.

— Hé te Kató, a anyvirág, Megint jönnek, kopogtatnak :
Most jön csak az aranyvilág. — Csendesebben vigadjanak,
Süt a nap és virul a föld. Odaát a nyolcadikban
Idebenn rút, odakint zöld. Algebrából dolgozat van.

Egyik sem ad feleletet,
Összecsapják könyveiket,
Mind, — én biztos vagyok benne, —
Ha tehetné, hazamenne.

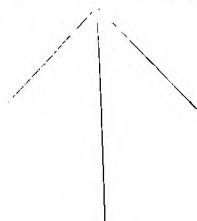
BEER ZSUZSANNA
lg. VI. o. t. (Budapest).

A Remény tíz kérdése.

1. Hány tagból állt a jeruzsálemi nagy szinhedrium? *71*
 2. Hány tagból állt a kis szinhedrium?
 3. Mi volt a címe a nagy szinhedrium elnökének? *109*
 4. Ki volt az utolsó patriarcha?
 5. Mi volt az érdeme?
 6. Mi a septuaginta? *70-ek ford.*
 7. Mi a targum? *arameus*
 8. Mi a vulgata?
 9. Melyik híres keresztény tudós szállt síkra a zsidókért az újkor elején? *Renaiss.*
 10. Ki volt az a kiváló magyar író, aki a múlt század negyvenes éveiben könyvet írt a zsidók egyenjogúsítása érdekében?
- Beküldési határidő: 1930. május 15. Azok közt, akik legalább öt kérdésre helyesen megfelelnek, szép könyvjutalmakat sorolunk ki. (Az áprilisi 10 kérdés eredménye is a jövő számban).

Radion

egy maga mos!

Gyártja:

HUTTER JÓZSEF

Szappangyár-Ofajipar
rés z v é n y t á r s a s á g

Telefon József 461—94.

VII. Erzsébet körút 6

JÓ MUNKÁT!

— Egy és más a „Kiss József” cserkészcsapat téli és tavaszi életéből. —

Télen az elméleti munka mellett a fiuk 3 év óta a *sietést* is kultiválják és itt is az egyes siverseny eredmények mutatják a fejlődést; jelenleg 25 siető cserkészünk van.

Hogy a fiuk tudását különféle oldalokról bemutassuk és tehetségüket lássuk, e célra szolgálnak a téli napokban rendezett *rajpiknikék*, de méginkább a *tábori beszámolók* és *cserkészünnepélyek*, amelyek évről-évre nemcsak a hivatalos ellenőrzők, a tanárok és szülők, hanem a sok érdeklődő legnagyobb elismerését vívták ki. Egy-egy cserkészünnepély a Zeneakadémián, vagy az iskola dísztermében, sajátalkotta színpadon, valóságos esemény.

Mihelyt kitavasodik, a cserkészmunka a szabadba terelődik át. Előzetesen megállapított program szerint hol az őrsök, hol a rajok, hol a csapat tett kirándulásokat úgy a budai hegyekbe, mint a pesti oldal nevezetesebb tájaira. E *kirándulások* nemcsak azt célozták, hogy a fiúk fővárosunk közelebbi és távolabbi tájait ismerték meg, hanem a télen elméletileg tanult dolgokat, most a szabadban gyakorlatilag is megvalósították; de egyuttal komoly előkészületek a nyári 3 hetes táborozásra.

A kirándulások fontosságát nem kell bővebben fejtegetnem, mert ezekről mindenki tudja, hogy ezek áldásos hatással vannak a szobában dolgozó vagy tanuló ifjakra. Amellett, hogy a vidéket alaposan megismerik, sátrakat vernek, árkot ásnak, főznek, komoly és tréfás játékot játszanak. Mindez óriási hatással volt és van a fejlődő ifjakra. Igen szép sátorfelszereléseink vannak. Van csapatunknak 2 év óta 5 csónakja a Dunán (4 drb 2—2 személyes és 1 drb. 12 személyes őrsi csónak), ezáltal igen szép *vízélet* fejlődött ki a csapatban, amelyet jelenleg csak nagyobb fiuk és vezetők kultiválnak csak azért, hogy lassankint a fiatalabbakat úszásban is kiképezve, a vízéletbe is bevonják.

A sport különféle ágait gyakorolva: edzett, jól fejlett, erős, izmos fiatalemberekké lettek azok a cserkészek, akik 8 év előtt mint kis polgáristák a csapatba léptek. Büszkén nézem a szép fejlődést és boldogan látom, hogy 8 évi megfeszített önzetlen munkának igazán szép eredménye is van. Ez az én legszebb jutalmam.

Legközelebb a táborozásról.

BILLES ÁRMIN tanár,
a csapat parancsnoka.

REMÉNY-RÁDIÓ.

Halló, Halló . . . itt Remény-rádió, Budapest . . . Kedves olvasóim, hogy érzitek magatokat ebben az ünnep- és knédli utáni hangulatban? Remélem, rosszul. Nem is csodálom, hiszen nemcsak az ünnep, nemcsak a knédli, de a pészachi szünidő is elmúlt. Következik a mindennapi kenyér és mindennapi daci . . . amitől egyébként minden szemfüles reményrádió-amatőrömet mentsen meg az Istenke. Hát mi is történt, mióta utó-jára találkoztunk? Először is

KATONA JÓZSEFNEK, A NAGY MAGYAR TRAGÉDIA-IRÓNAK CENTENNÁRIUMA.

Április 16-án mult száz éve anna, hogy Katona József, a Bánk bán íróját a magyarok jósorsa erre a földre küldte. Kevés nagyobb, igazabb, mélyebb drámairól ismer a magyar irodalomtörténet nálánál, hatalmas tragédiáját, a Bánk bán-t pedig sem előtte, sem utána nem tudta eddig még senki sem felülmúlni.

Katona József, mint a nagy szellemek általában, minden emberben, testvérét és embertársát látta és így egyike volt azoknak, akik a mult század közepén emberiesen és felvilágosodottan kezelték az ugynevezett zsidókérdést Bánk bánjában is, (bár nem sok említést tesz a zsidókról) egyetlen mondatában, mikor Tiborc az elnyomókról beszél s megemlíti, hogy a „zsidókat emberrnyuzóknak mondják bár”, érezteti azt, hogy a magyar parasztot ugyan önös érdekből mindig igyekeztek befolyásolni a zsidók ellen, de a magyar paraszt nem hitt ezekben a régal-makban, ahogy Tiborc is jól tudja, hogy nem a zsidók nyuzzák a magyart, hanem a „merániak”. . . Mely kifejezés alatt Katona József bizonyos hatalmon lévő, elnyomó, idegen szá-mazásu nemzsidókat értett. Katona József egyébként egy bibliai tárgyú tragédiát is írt, „Jeruzsálem pusztulása” címmel, melyben ugyancsak benne ragyog a nagy lángész minden írói erénye, de mely — sajnos — idők lolyamán lekerült a magyar színpadok-ról.

MÁS.

ISTEN MENTSEN A TIZENHÁRMAS SZÁMTÓL.

A Genfben székelő Népszövetség előtt egy naptár-reformáló javaslat fekszik, melynek tárgyalására, alkalmasint még a nyáron sor kerül. Erről beszélget tízpercben Weisz és Schwarz az iskolában.

Weisz: A naptárreform nagyon érdekes újítás. Tizenhárom egyenlő, huszannyolc napos hónapra akarja beosztani az évet

s az év utolsó napját, mint háromszázhatvanötödik névtelen nappal akarja beiktatni.

Schwarz: Remek. Ilyenformán akkor minden héten, a hét bizonyos napja, meghatározott és változatlan helyet kapna. Például a születésnapom, mely január 12-én van, mindig csütörtökre esne és így minden magyar óra, egyszer egy évben — legalább is számomra — csütörtököt mondana, mert sejted, hogy beleget jelentenék . . .

Weisz: Zseniális vagy! És arra nem is gondolsz, hogy ennek közeljövőben a szombat is eltörlődne mindig egy másik napra és így a szombat megszenteléséről szóló, legszigorubb vallási parancsunknak, — melynek az évezredek minden moslohasága dacára is mindig eleget tudott tenni a zsidóság — most majd nem tudnánk eleget tenni? Az egész világ zsidóságot megmozgalt, ez a terv a sokmillió zsidó aláírásával ellátott tiltakozó irat ment már el Genfbe. A magyar zsidók az Országos Iroda útján küldték el tiltakozásukat.

Schwarz (fülét vakarja): Igaz, igaz, de kérek . . . az a magyar óra . . . az se kulya . . . Gondolni kell a szegény szenvedő diákokra is egy ilyen naptárreformnál . . .

Weisz (nevet): Légy nyugodt, gondoltak . . .

Schwarz (felcsillanó szemmel): Igen? És pedig hogyan?

Weisz: És pedig úgy, hogy minden latin óránk péntekre és naptárreform szerint — havonta egyszer — tizenharmadikára esne . . .

Schwarz (ijedten): Micsoda? Péntek és tizenharmadika és — latin? ! Együtt? Mikor péntek és tizenharmadika nélkül is olyan könnyen tudok latinból bedacizni? ! (felháborodva) És ilyesmit akarnak ott Genfben kisütni? Hallatlan! Tiltakozom! Tiltakozom!

(Schwarz Pista IV. b. osztályu tanuló tiltakozását ezenel van szerencsénk eljuttatni a Népszövetség magas színe elé.)

MÁS.

KI LOPJA MA MÁR EL AZ OSZTÁLYKÖNYVET?!

(Levélrészlet.)

. látszik kedves Jani, hogy te már másodéves egyetemi hallgató vagy és így ezer évvel ezelőtt voltál gimnázista. Miket irsz nekem diákcsinyekről, hogy te annakidején elloptad a tanáriból az osztálykönyvet és így előre tudtad, ki fog elbukni, ki nem? Micsoda kezdetleges dolog! Hol vagyunk mi már ettől, a technika mai fejlettsége mellett? Mert te is bizonynyal olvastad, hogy németországi kisdiakok miképpen szerkesztettek rádió felvevő és leadó készüléket, miképpen helyezték el

a kertben a leadót, a tanári konferenciá termében pedig a felvevő készüléket s miképpen akarták kihallgatni, mit beszélnek a tanár urak odabent a zárt ajtók mögött? Nos kérlek, a tervet csak az huzta keresztül, hogy elromlott a fűtőtest, javítani kellett és így felfedezték a mögötte elrejtett vezetéket... Osztálykönyvi megrovás, intő, stb. stb. persze csöstül hullott ezután a sikerült fizikai teljesítmény után. Amiből — sajnos — csak egy tanulságot lehet levonni: azt, hogy a technika mai fejlettsége mellett is egyetlen módja van az intő és daci elleni eredményes küzdelemnek : *tanulni kell* . . .

MÁS.

MINDENKI ZSIDÓ ?

Az egész földön kb. tizenötmillió zsidó él, de ez a száma jóval megnövekedne, ha zsidónak vennénk mindenkit, akit a híres, nagy emberek közül — állítólagos zsidó származása miatt — a fáma zsidók közé soroz. Most legutóbb a *Hobsburg-családról* derítette ki egy szorgalmas kutató, hogy ereiben zsidóvér csörgedez, mégpedig egy *Pierleoni* nevű, a 16. században kihalt ősrégi zsidószármazásu, római, nemes családdal való rokonsága révén. Ez a *Pierleoni* család, amelynek zsidó származása kétségtelen (ősük *Baruch Leb* a római pápák bankárja volt) különben nemcsak állítólagos császárokat és királyokat, de pápát is adott a világnak, amennyiben II. *Anaclet* pápa a 14. század híres pápája, *Pierleoni-ivadék* volt.

MÁS.

SÁSKAJÁRÁS PALESZTINÁBAN.

Nem a Hagada-beli sáskajárásról akarok beszélni, de arról a jelenlegi sáskaveszedelemről, mely Palesztinában és környékén kezdte el pusztítását. Ugyanabban az évszakban, mikor a bibliai sáskaveszedelem volt Egyiptomban, (azaz pészach előtt.) nagy sáskajárás indult meg a dúsan termő palesztinai mezőkön. Mint-hogy ezek a nagytermelű és rendkívül felénk rovarok képesek lennének a Szentföld egész termését szinte napok alatt elpusztítani, Palesztina, valamint a szintén fenyegetett *Egyiptom* és *Transjordánia* lakosai 75 000 emberből álló valóságos hadsereget toboroztak a sáskák ellen, melyeket *lángszórákkal* fognak kipusztítani. Így ismétlődnek meg a Biblia csodái napjainkban.

MÁS.

WAGNER ÉS OFFENBACH.

Wagner, a nagy német zeneszerző, mint ismeretes, nagyon

elfogult volt a zsidók ellen és különösen azt tagadta, hogy a zsidóknak zenei tehetségük lenne. Erről írt egy könyvet is, mely sok haragból és elfogultságból táplálkozó tévedést tartalmaz. Könyvét elküldötte olvasás céljából Offenbachnak, az akkor sikerei és világhire tetőpontján álló zsidó zeneszerzőnek is. Offenbach a következő levelet küldte válaszul Wagnernek:

Kedves Wagner! Jobb lenne, — ha komponálna...

Később Wagner egy nem nagyon sikerült zeneművét is elküldte Offenbachnak, mire a szellemességéről híres mester ezt írta neki:

„Kedves Wagner! Mégis csak jobb lenne, ha könyvet írna...”

MÁS.

SÁNDOR PÁL SZÜLETÉSNAJJA.

Sándor Pál, a magyar zsidóságnak ez a kiváló vezérfia múlt hónapban töltötte be életének 70. évét. Mindenki szeretettel köszöntötte őt ezen a szép jubileumon és mindenki emlékezett rája, hogy néhány évvel ezelőtt, az antiszemitaizmus alatt ő volt az, aki bátran kimondta a nagy szót: *„ha életemre törnek is, ha a Duna fenekén fogom is be'ejezni életemet, akkor is megvédem hitsorsosaimat...”* Isten megvédte a Sándor Pál életét és megengedte neki, hogy békésen érje meg helvénélikét és remélhetőleg a többi éveket is... *„százhusz évig”*.

Százhusz évet mondtam! Most jut eszembe, hogy már százhusz perce fecsegek ill veletek, noha a hátam mögött már itt áll a szigorú szerkesztő bácsi és röviden, de annál udvariasabban azt mondja: mars!

Ennyi udvariasságnak nem tudok ellentállni. Búcsuzom. Viszontlálásra, gyerekek!

REJTVÉNYEK.

A Remény 1930. évi 4. számának megfejtései : 17. Zabola (ez a rejtvény a nyomdából sajtóhibával került ki, az ékezet helyett 9-es került bele.), 18. Egyetértés, 19. Levél, 20. Kimélet 21. Mirlusz, 22. Szerény.

A „Remény 1930. évi tavaszi rejtvényfejtőbajnoka” címet és a legszebb jutalmat 75 1/2 pontjával Blau Józsuá nyerte. A második helyezett Engel László 73 1/2 pontjával a többinél szebb jutalmat kap. A többi helyezettek, kik mindnyájan jutalmat kapnak : 3. Fischer Ferenc 73, 4. Gál Endre 72 1/2, 5. Goldstein Tibor 72, 6. Budik Ella 71, 7.-8. Weisz Zoltán és Weisz Andor 70 1/2, 9.-10. Fleischmann Sándor és Szántó Ernő 70, 11. Magyar László 68 1/2, 12. Spirer János 68, 13. Reich Malvin 67 1/2 ponttal.

Vigaszverseny eredménye a jövő számban.

E szám olyan legjobb megfejtői között, kik még eddig soha jutalmat nem nyertek, három díjat osztunk ki.

Megfejtések beérkezési határideje: május 16., déli 12 óra.

REJTVÉNYISKOLA.

Ha valami szemmel láthatóan mássá alakul ét, az „lesz”, „lett”, „váltak”, esetleg az-„zá” lesz, ab-„ból” lesz az, stb. (Pl. o, go, igo, rigo = Rigoletto; ez űz űs űst + ezüstlé vált).

23. (Blau Józsuá)
(Több megfejtés)

S S S S

24. (Gál Endre)

TINA TIPÁ IPA PA

29. (Spirer János)

K V

27. (Engel László)

É M

25. (Blau Józsuá)
(Több megfejtés)

ÁR ÁR ÁR ÁR ÁR ÁR

30. (Reiter Imre)

Ű &

26. (Rosenberg F. és Lenke)

A Arany János -, & Ó MBR

28. (Blau Józsuá)

S Á R G A K É K Ű

Üzenet Engel L.-nak : Sajtóhiba volt.

Alapított 1817.

Alapított 1847.

SCHUNDA

MAGYAR KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ STB.

Budapest, IV., Magyar-u. 18. és gróf Károlyi-u. 5. sz. sarok

Zongorák, pianínók és harmóniumok

újak és használtak eladása, becserélése, vétele,
hangolása, javítása és kikölcsönzése.

Kaphatók mindennemű hangszerek, alkatrészek, húrok
stb. nagyban és darabonként. — Javítások szakszerű
megbízhatósággal pontosan és gyorsan végrehajthatnak.

Gramofonok

legújabb szerkezetű elektromos és rugó hajtásúak.
Gramofon-lemezek dús választékban.

Kedvező részletfizetés mellett is!

„Lehető legjobbat, legjutányosabb áron!”

Viszonzelárusítók megfelelő árengedményben részesülnek.

Legszebb barmicva ajándék!

ZSOLTÁROK

DÁVID KIRÁLY és ZSOLTÁROS TÁRSAI
KÖNYVE

TELEKES BÉLA fordítása

KÉT KÖTETBEN

GYÖNYÖRŰ MŰMELLÉKLETEKKEL

ÁRA 4·80 PENGŐ

(A REMÉNY előfizetőinek és állandó példány-
vásárlóinak 4·50 P.)

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Molnár Ernő.

Igazgató: Wegscheider Othmár.

Nyomatott:

Kertész József könyvnyomdájában, Karcag. Telefon: 26.